

ונוסף ללימודו בזה, להשפיע גם על עוד בני מסביבתו, אנשים נשים וטף, באופן דוהעמידו תלמידים הרבה⁶, ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויהי רצון, שע"י עצם ההחלטה בדבר יקבלו תיכף ומיד את השכר, הקיום בפועל של דברי הרמב"ם בסיום ספרו⁷, שלאחר שישנו כבר ה"מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו . . ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה" – שאז "בחזקת שהוא משיח" – שכבר יהי' מיד "משיח בודאי", עי"ז ש"עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל . . ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד כו".

לזכרון

הצדקנית הרבנית מרת חנה ע"ה

שני אורסאהן

בת הצדקנית הרבנית מרת רחל ע"ה

ובת הרה"ג הרה"ח ר' מאיר שלמה ע"ה

נפטרה ביום השבת קודש, ו' דעשי"ת, בעלות המנחה

שנת ה'תשכ"ה

ת' נ' צ' ב' ה'

אמו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To dedicate an issue in honor of a loved one, call (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

האזינו

שבת שובה

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ב

(תרגום הפשוט)

יוצא לאור על ידי

"מכון לוי יצחק"

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים וארבע לבריאה

גם – „לצחצח הכפתורים“, וצריך רק שהקב"ה יפתח את עיניהם של בנ"י שיראו שהגאולה האמיתית והשלימה כבר ישנה, ויושבים כבר לפני שולחן ערוך, בסעודת לוי'תן ושור הבר' וכו' וכו'.

מזה מובן . . בדורנו זה ובזמננו זה, לאחר ששכבר סיימו הכל (כנ"ל), ישנה הבטחה גמורה בתורה, שבטח יהי' „(תזכור יום צאתך ממצרים) כל ימי חיך . . להביא לימות המשיח“³,

ובפשטות – שלא זקוקים להפסק ח"ו בין „כל ימי חיך“ ו„ימות המשיח“ (כמו שהי' אצל בנ"י בכל הדורות שלפני דורנו זה), אלא „כל ימי חיך“ דכאו"א מישראל, חיו הגשמיים כנשמה בגוף, כוללים בפשטות (גם) „ימות המשיח“ בלי הפסק, מכיון שהגאולה באה תיכף ומיד ממש ברגע זה ובמקום זה (אפילו אם זה מצב דלילה, „הבאים מצרימה“), כך שהרגע האחרון דהגלות והנקודה האחרונה דהגלות נעשים רגע ראשון ונקודה ראשונה דגאולה,

ומ„ימי חיך“ בזמן הזה ובמקום הזה, בלי שום הפסק כלל ח"ו (אפילו אם הוא כבר למעלה משבעים שנה וכיו"ב), עובר כאו"א מישראל מיד – בתכלית השלימות, „ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין“⁴, בהמשך ד„כל ימי חיך“ בימות המשיח, וחיים נצחיים שיהיו אז.

ובנוגע לפועל הכוונה היא, שהעבודה דבנ"י עתה צריכה להיות „להביא לימות המשיח“, לגלות כבר תיכף בפועל איך שהמצב ד„הבאים מצרימה“ בגלות הוא באמת מצב ד„גאולת ישראל“, עי"ז שמתכוונים בעצמם ומכינים אחרים למצב ד„ימות המשיח“.

כולל ובמיוחד – בקשר עם יום ההילולא דהרמב"ם – ע"י שמתחזקים ומוסיפים בלימוד ספר משנה תורה להרמב"ם . . ובפרט – בספר הרמב"ם עצמו – הלכות מלך המשיח⁵, בשני הפרקים האחרונים דהלכות מלכים בסיום ספר משנה תורה.

זקוק להתפשטות הגשמיות, לפי שגופו הגשמי – לא זו בלבד שלא הפריע לאלקות, כי אם אף, יתר על כן, היווה כלי לאלקות, כי „שכינה מדברת מתוך גרונו“⁵.

זה גם טעם לשוני שבין כל הנביאים לבין משה רבנו בכך שכל הנביאים נתנבאו ב"כה" – בריאה, יצירה, עשיה ומשה נתנבא ב"זה" – אצילות⁶.

לפיכך, כשדיבר משה רבנו לשמים (אצילות) – התבטא בלשון „האזינו“, לשון של קירוב, וכשדיבר לארץ, הכוללת את עולמות בי"ע בכלל והעולם הזה בפרט, התבטא בלשון „ותשמע“, לשון ריחוק.

אך ישעיה, שנבואתו נכללת בנבואת שאר הנביאים – כי למרות שראה את המרכבה, אינה אלא מרכבה דבריאה – התבטא לגבי שמים (אצילות) בלשון „שמעו“, לשון של ריחוק, ולגבי ארץ, בלשון „האזינו“, לשון של קירוב.

ד. ברם, לפי זה בלתי מובן: לשם מה היה צריך משה רבנו לדבר כלל בדבר בי"ע, וישעיה הנביא – בדבר אצילות?

נשמה דאצילות – כל מה שהיא רואה הוא אצילות, שכן עולם האצילות אינו נמצא אי שם, עולם האצילות הוא כאן למטה, כפי שמוסבר בלקוטי תורה⁷ שרוחניות אינה בגדר מקום.

היה, אפוא, משה רבנו צריך לדבר רק על אצילות.

כן – ישעיה הנביא, שראה מרכבה דבי"ע, למה היה צריך לדבר לשמים? אך הענין הוא:

כשם שעל"פי הנגלה מוסבר הטעם ללשונות ההפוכות שבמשה וישעיה בכך

א. פרשת השבוע פותחת במלים: האזינו השמים ואדברה, ותשמע הארץ אמרי פי. הטעם לכך שמשה רבנו אמר דבריו לשמים ולארץ הוא לפי שהשמים והארץ משועבדים לבני ישראל. בשעה שבני ישראל עושים רצונו של הקב"ה – עושים השמים והארץ את רצונם של בני ישראל.

יתן הקב"ה שעתה, זמן הקבלה הטובה על להבא, תספיק ההחלטה הטובה, ואזי יעשו שמים וארץ את כל אשר ברצון נפשם האלקית של בני ישראל, וכשהקב"ה יתן גשמיות לבני ישראל יעשו הם את אשר ביכלתם.

ופירוש הדבר שיעשו מגשמיות – רוחניות, ויהי הדבר מתוך מרחב ומתוך שמחה.

(משיחת יום ב' דר"ה, תשט"ז)

ב. הביטוי „האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי“ נמצא גם בישעיהו הנביא, אבל באופן הפוך: שמעו שמים והאזינו ארץ¹.

המפרשים² מסבירים את הדבר בכך ששמיעה היא מרחוק והאזנה – מקרוב³. משה רבנו, שהיה קרוב לשמים מלארץ, אמר, לכן: האזינו – השמים, ותשמע – הארץ, ואילו ישעיה, שהיה קרוב יותר לארץ, אמר: שמעו – שמים, והאזינו – ארץ.

ג. משה רבנו היה – „נשמה דאצילות“, כלומר: גם בהיותו כאן למטה היה בדרגת עולם האצילות, וכפי שמוסבר ברמב"ם⁴, בקשר למעלת נבואת משה לגבי נבואת שאר הנביאים, שכל הנביאים היו זקוקים להתפשטות הגשמיות בשעת נבואתם, לפי שגופם הגשמי היווה הפרעה לנבואתם (שהיא גילוי של עולם האצילות), ואילו משה לא היה

(5) להעיר מזהר חלק ג רלב, א ושם ז, א. רסה, סע"א. שמות רבה פרשה ג, טו. ויקרא רבה פרשה ב, ג. מכילתא שמות יח, ט. לקוטי תורה ויקרא ג, א.
(6) ראה ספרי מטות. לקוטי תורה במדבר פא, א.
(7) דברים מט, ב.

(1) ישע' א, ב.
(2) תנחומא האזינו ב, הובא בדעת זקנים מבעלי התוספות ובאור החיים בפ' האזינו.
(3) האזנה מלשון אוזן.
(4) הלכות יסודי התורה פרק ז הלכה ו.

חיים נצחיים וואָס וועט דעמולט זיין.

ובנוגע לפועל מיינט עס, אַז די עבודה פון אידן איצטער דאַרף זיין „להביא לימות המשיח“, צו שוין גלייך מגלה זיין בפועל ווי דער מצב פון „הבאים מצרימה“ אין גלות איז באמת אַ מצב פון „גאולת ישראל“, דורך דעם וואָס מ'גרייט זיך אַליין און מ'גרייט צו אַנדערע צו דעם מצב פון „ימות המשיח“.

כולל ובמיוחד – בקשר מיט דעם יום ההילולא פון דעם רמב"ם – דורך מחזק זיין און מוסיף זיין אין לימוד ספר משנה תורה להרמב"ם . . ובפרט – אין ספר הרמב"ם עצמו – הלכות מלך המשיח⁵, אין די לעצטע צוויי פרקים פון הלכות מלכים בסיום ספר משנה תורה.

און נוסף צו דעם אייגענעם לימוד בזה, זאָל מען זען אויך משפיע זיין אויף אַנדערע אידן אַרום זיך, אנשים נשים וטף, באופן פון „והעמידו תלמידים הרבה“⁶, ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויהי רצון, אַז דורך דער עצם החלטה בדבר זאָל מען תיכף ומיד באַקומען דעם שכר, דער קיום בפועל פון דברי הרמב"ם בסיום ספרו⁷, אַז לאחרי וואָס מ'האָט שוין דעם „מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו . . ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה'“ – וואָס ער איז „בחזקת שהוא משיח“ – זאָל ער שוין גלייך ווערן „משיח בודאי“, דורך דעם וואָס „עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל . . ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד כו“.

(משיחות ש"פ שמות, כ"א טבת תשנ"ב)

כמדובר ריבוי פעמים דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שנוסף ע"ז שכבר „כלו כל הקיצין“¹, כבר עשו בני"ו תשובה, וסיימו הכל, כולל

(5) כ"ה הכותרת בדפוס ויניצאה רפד. שי.
(6) אבות פ"א מ"א.
(7) הלי' מלכים ספי"א.

שהשמים והארץ הם שני עדים⁸ ומאחר ולפי ההלכה צריכה להיות „עדותם מכוונת“, ששני העדים יעידו דבר אחד, השמיעו משה וישעיהו לשונות הפוכות כדי שיחד יהיו בשני העדים – שמים וארץ – שתי הלשונות, של האזנה ושל שמיעה.

– כך גם ברוחניות, יש „להשוות“ את אצילות עם בי"ע (”עדותם מכוונת“): אצילות „תומשך“ בבי"ע, ובי"ע יעלו לאצילות.

משום כך דיבר משה גם על בי"ע – כדי „להמשיך“ אצילות בבי"ע, וישעיה דיבר גם על אצילות, כדי להעלות בי"ע לאצילות.

שכן ענינו של משה – המשכה מלמעלה למטה, והוא הדבר שמשם „המשיך“, את התורה למטה, וענינו של ישעיה הנביא – העלאה מלמטה למעלה, משום שנביא שימש מוכיח, וענינה של תוכחה הוא השפעה על הנבראים להתעלות מלמטה למעלה, לפיכך דברו שניהם על שני הענינים – כדי להביא את „התכללות“ מעלה ומטה.

ה. ההוראה מן האמור ביחס ל”עבודה“ היא:

”שמים“ – יושבי אהל, ו”ארץ“ – בעלי התעסקות.

צריכה, איפוא, להיות „התכללות“ שני הסוגים: על יושבי אהל לדעת ש”כל האומר

(8) רש"י על אתר.

אין לו אלא תורה – אפילו תורה אין לו“⁹, כי דרוש גם קיום המצוות, לפי שהלימוד צריך להיות אך ורק על-מנת לעשות, ”תלמוד גדול – שהתלמוד מביא לידי מעשה“¹⁰.

ואילו על בעלי התעסקות, שעיקר ”עבודתם“ בקיום המצוות, לדעת שיש הכרח בקביעת עתים לתורה בכל יום, ולפחות פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית¹¹.

ההבדל מתבטא רק לגבי עיקר ענינם, ב”קו“ שבו יש להדר יותר, אך בשני הסוגים צריכים להיות שני ה”קוים“¹².

כך הדבר גם באשר לעובדי ה' בנשמתם ולעובדי ה' בגופם: עובדי הוי' בנשמתם – אף שעיקר עבודתם מצד הנשמה – צריכים גם לטפל בגוף, ”המשכה למטה“, ועובדי הוי' בגופם צריכים גם להתמסר לקליטת אור הנשמה, ”העלאה למעלה“.

כך הדבר גם לגבי כל מצוה באופן פרטי: דרוש צירוף של מעשה המצוה וכוונת המצוה, שכן – מצוה בלא כוונה כגוף בלא נשמה¹³.

(משיחות ש"פ האזינו, תשח"י)

(9) יבמות קט, ב.
(10) קדושין מ, ב.
(11) מנחות צט, ב. הלכות תלמוד תורה לאדמו"ר הוקן פרק ג הלכה ד.
(12) ראה אגרת הקודש סימן ה.
(13) ראה של"ה מסכת תמיד עמוד התפלה ענין חנוכה (רמט סע"ב).

שבת שובה

מה ה”עבודה“ הדרושה בימים אלו? – אנו אומרים ב”מחזור“: שזוהו תשובה, תפלה וצדקה. באמצעות שלושה אלו אפשר להשיג מהקב”ה שיתן מידו המלאה והרחבה.

ב. ממבט שטחי נראה, לכאורה, ששלושה דברים אלו מצויים גם בין לא-יהודים, להבדיל, והם: ”רַפְּנִיטְנִס“, ”פְּרִייעֶר“, ”צְרִיטִי“. ברם, לאמתו של דבר, קיים הבדל

א. יהודים מקווים שבראש השנה העניק להם ודאי הקב”ה שנה טובה ומתוקה, להם ולבני ביתם, בכל הפרטים, בני, חיי ומוזני ריחי, בטוב הנראה והנגלה.

ברם, לטוב אין גבול. נתן, איפוא, הקב”ה את הימים שבין ראש-השנה ליום הכפורים – עשרת ימי תשובה – וב”עבודת“ ימים אלו ניתן להשיג שביום הכפורים יתן הקב”ה יותר ויותר, מידו המלאה והרחבה, כמדת יכלתו של הקב”ה.

גדול ויסודי בין שלשת הדברים כפי שהם בבני ישראל לכפי שהם, להבדיל, בעמים. ההבדל מוצא את ביטויו בעצם המלים: תשובה, תפלה צדקה.

ג. תשובה:

התרגום המדויק ללשון הקדש של המושג "רפנטנס" הוא: חרטה. ואילו בישראל אין הדבר נקרא בשם "חרטה" כי אם בשם "תשובה".

ההבדל בין חרטה לתשובה הוא קוטבי: חרטה מציינת התהוות חדשה. חורה לו על שעשה דבר לא טוב או על שלא עשה דבר טוב, ורוצה הוא ללכת בדרך חדשה.

תשובה מציינת – שיבה חזרה. יהודי הוא טוב בעצם ורצונו לעשות טוב, אלא שמסיבות שונות, שאינן באשמתו כלל או שהן באשמתו החלקית, עשה דבר לא טוב, ואילו בעצמותו הוא טוב.

וזה משמעות התשובה: הוא חוזר לשרשו ומקורו, ל"אני" הפנימי שלו, והוא מגלה את ה"אני" הפנימי שלו במדה שזוהי יהיה השולט בחייו.

לפיכך קיימת תשובה בכל אחד, גם לצדיק יש מקום לתשובה. פירוש הדבר, שהוא שואף תמיד להגיע ל"אני" הפנימי שלו ולגלותו, וגם לרשע יש מקום לתשובה, שכן עד כמה שהגיע לדרגה נחותה יש לו תמיד האפשרות לחזור בתשובה, כיוון שאינו צריך ליצור התהוות חדשה. עליו רק לשוב ל"אני" הפנימי שלו.

ד. תפלה:

התרגום המדויק ללשון הקדש של המושג "פרייער" הוא: בקשה. ואילו בישראל אין הדבר נקרא בשם "בקשה" כי אם בשם "תפלה".

ההבדל בין בקשה לתפלה אף הוא קוטבי: משמעות "תפלה" אינה "בקשה" – כי אם – התחברות.

"בקשה" מציינת בקשה מהקב"ה שיתן – מלמעלה למטה – את הדבר החסר, ואילו כשלא חסר הדבר או כשאין רצון להשיגו – אין מקום לבקשה. "תפלה" מציינת – התחברות² עם הקב"ה, מלמטה למעלה. דבר זה שייך בכל אחד ובכל עת.

לכל יהודי יש נשמה הקשורה עם הקב"ה. אך משום שהנשמה ירדה לגוף וקשורה אתו – מוכרחת הנשמה להזדקק לענינים גופניים כגון אכילה, שתיה וכדומה, ובו בזמן נחלשת התקשרותה עם הקב"ה. לשם כך קבועים זמנים מסוימים בכל יום לתפלה, כדי לחדש את הקשר עם הקב"ה ולחזק אותו.

לפיכך הרי גם לאלו שלא חסר להם דבר ישנו – ובמלוא התוקף – הענין של תפלה, שכן תפלה אינה אך ורק בקשה, כי אם, בעיקר, ריענון ההתקשרות וההבקות שלו בה¹.

ה. צדקה:

התרגום המדויק ללשון הקדש של המושג "צ'רטי" הוא: חסד. ואילו בישראל אין הדבר נקרא בשם "חסד" כי אם בשם "צדקה". אף ההבדל בין חסד לבין צדקה הוא קוטבי:

חסד מציינ שאדם זה הוא טוב לב, כלומר: אין מגיע לו לפלוני דבר ואין הוא חייב לתת לו, ורק בטוב לבו הוא נותן לו.

לעומתו, צדקה – מציינת "צדק", ובשני אופנים:

(א) הוא חייב לתת לאחר. הוא יודע שאינו נותן משלו. הקב"ה נתן לו בפקדון כדי שיתן לאחר.

(ב) מאחר שהוא חייב להזדקק לכך שהקב"ה יתן לו, והרי הקב"ה ודאי אינו חייב לו דבר – צריך הוא וחייב לעשות מדה כנגד מדה, למרות שאינו חייב לו. ע"כ הוא מעורר גם למעלה, שהקב"ה יתן לו יותר מכפי שהוא זכאי, שכן נתן במדה יתרה מכתותיו.

ובמיוחד – צדקה השייכת לרבים, וביחוד צדקה למוסדות תורה, שכל אחד מן המתחנכים

(1) ראה רש"י בראשית ל, ח. אור התורה להצמת צדק ויחי שפ, א.

ג.ח.

מ'האָט שוין גערעדט מערערע מאָל דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אַז נוסף אויף דעם וואָס ס'איז שוין „כלו כל הקיצין“¹, האָבן אידן שוין תשובה געטאָן, און מ'האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט, כולל אויך – „צופוצן די קנעפלעך“, און מ'דאַרף נאָר האָבן אַז דער אויבערשטער זאָל אויפגעפּענען די אויגן פון אידן זיי זאָלן זען ווי ס'איז שוין דאָ די גאולה האמיתית והשלימה, און מ'זיצט שוין באַ דעם שולחן ערוך, בסעודת לויתן ושור הבר² וכו' וכו'.

דערפון איז פאַרשטאַנדיק . . בדורנו זה ובזמננו זה, לאחרי וואָס מ'האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט (כנ"ל), האָט מען די הבטחה גמורה אין תורה, אַז עס וועט זיכער זיין „(תזכור את יום צאתך מארץ מצרים) כל ימי חיך . . להביא לימות המשיח“³,

ובפשטות – אַז מ'דאַרף ניט אַנקומען צו אַ הפסק ח"ו צווישן „כל ימי חיך“ און „ימות המשיח“ (ווי דאָס איז געווען באַ אידן בכל הדורות שלפני דורנו זה), נאָר „כל ימי חיך“ פון יעדער איד, זיינע חיים גשמיים אַלס נשמה בגוף, זיינען כולל בפשטות (אויך) „ימות המשיח“ בלי הפסק, וואָרום די גאולה קומט תיכף ומיד ממש ברגע זה ובמקום זה (אפילו אויב דאָס איז אַ מצב פון לילה, „הבאים מצרימה“), אַזוי אַז דער רגע האחרון פון גלות און די נקודה אחרונה פון גלות ווערט דער רגע ראשון און נקודה ראשונה פון גאולה,

און פון „ימי חיך“ בזמן הזה ובמקום הזה, בלי שום הפסק כלל ח"ו (אפילו אויב ער איז שוין עלטער פון שבעים שנה וכיו"ב), גייט יעדער איד גלייך איבער – בתכלית השלימות, „ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין“⁴, אין דעם המשך פון „כל ימי חיך“ בימות המשיח, און

(1) סנהדרין צו, ב.

(2) ראה ב"ב עד, ב ואילך. פסחים ק"ט, ב. ועוד.

(3) ברכות יב, ב.

(4) ויק"ר פל"ב, ה. וש"נ.

(1) ראה קונטרס ביקור שיקאגא עמוד 23.

נ.ז.

דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות והוא הוא דור הראשון של הגאולה – כהודעת והכרזת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יוסף שבדורנו (ע"ש יוסף הראשון שהודיע והכריז ש"אלקים פקד יפקוד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב"¹), שכבר נשלמו כל מעשינו ועבודתינו, וכבר כלו כל הקיצין וכבר עשו תשובה, וכבר נסתיימו כל ההכנות ובאופן ד"הכנה רבתי", והכל מוכן לסעודה² דלעתיד לבוא, לויתן ושור הבר³ ויין המשומר⁴.

(משיחות עשרה בטבת (יהפך לשמחה), ושי"פ ויחי, י"ד טבת תשנ"ב)

(1) פרשתנו נ, כד.

(2) ע"פ ל' חז"ל – אבות פ"ג מט"ז. סנהדרין לח, א ובפרש"י.

(3) ראה ב"ב עה, א. ויק"ר פי"ג, ג.

(4) ברכות לד, ב. וש"נ.

לקוטי

שבת שובה

שיחות

ההיכל או אהל מועד, ו"קדשי קדשים". את העבודות שבעזרה ובהיכל היה הכהן הגדול מבצע בבגדי זהב והעבודות שבקדשי קדשים היה מבצע בבגדי לבן.

ח. חורבן בית המקדש התרחש רק בבית המקדש הגשמי, באבנים, זהב וכסף, ואילו בית המקדש הרוחני המצוי בכל איש ישראל בנפשו פנימה, בית המקדש שבנשמתו של כל איש ישראל, קיים ונשאר שלם. אפילו יהודי אינו מסוגל ח"ו להחריבו, וכל-שכן שגוי אינו מסוגל לכך.

– כפי שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴: רק גופותינו נמסרו בגלות ושעבוד מלכות, אבל נשמותינו לא הוגלו ולא נמסרו בשעבוד מלכות –

גם בבית המקדש הרוחני, המצוי בנפש כל איש ישראל, ישנם כל מועדי השנה, וכשמגיע יום הכפורים צריך כל יהודי, שהוא הכהן הגדול שבבית המקדש שלו, לבצע בעצמו את כל העבודות ולא לסמוך על אחרים. ובעבודה זו המוטלת עליו ישנם שני חלקים: העבודות שב"קדשי קדשים" בבגדי לבן, ושאר העבודות בבגדי זהב.

ט. הטעם לכך שהכהנים בעבודתם היו צריכים ללבוש בגדים לכבוד ולתפארת – וכאמור היתה העבודה ביום הכפורים צריכה להיעשות בבגדי זהב מלבד בקדשי קדשים – כותב הרמב"ם⁵ לפי שבקדושה יש להשתמש במיטב ובמפואר שבדברים. הזהב תופס מקום נכבד ויוצר רושם על בני אדם – משום כך צריכה להיות העבודה בבית המקדש, וביחוד ביום הכפורים, בבגדי זהב.

לפי זה, איפוא, בלתי מובן: מדוע היתה ב"קדשי קדשים" העבודה דוקא בבגדי לבן? ב"קדשי קדשים" גדולה הרי יותר הקדושה – היתה צריכה בודאי להיות שם העבודה בבגדי זהב?

במוסדות אלו מהוה בסיס לעתיד לבנין בית בישראל, מורה-דרך בעתיד לסביבתו. הנותן, איפוא, צדקה למוסדות תורה כאלו רשאי לבוא לפני הקב"ה ולומר: אני נתתי יותר מכפי יכולתי ל"עסקים" שלך, כביכול – תן גם אתה, יותר מן המגיע, לצרכים שלי.

י. אלה הם שלשת הדברים, תשובה, תפלה וצדקה, שבאמצעותם משיגים חתימה וגמר חתימה טובה. כששבים אל ה"אני" הפנימי – תשובה, מתחברים אל הקב"ה – תפלה, ונותנים צדקה כ"צדק" – הרי ככל שהקב"ה נתן בראש השנה כל טוב – נותן הוא ביום הכפורים במדה יתרה, שנה טובה ומתוקה בטוב הנראה והנגלה.

(משיחות ו' תשרי, תשי"ג)

יז. בחשבון "עשרת ימי תשובה" נכללים גם שני ימי ראש-השנה ויום הכפורים, שהרי הימים שבין ראש השנה לבין יום הכפורים אינם אלא שבועה, ומובן, איפוא, שנעשרת ימי תשובה כוללים גם את ראש-השנה ויום הכפורים.

מן העובדה שעשרה ימים אלו נקראים בשם כולל – עשרת ימי תשובה – יש להוכיח שכל הימים האלה מהווים מציאות אחת שראשיתה בראש-השנה וסיומה ביום הכפורים.

מכאן מובן שמן הרגע הראשון של ראש השנה מתחילה כבר ההכנה ליום הכפורים.

מצות היום של ראש השנה היא – שופר³. ה"נקודה" של יום הכפורים היא עבודת הכהן הגדול, שכן בכל השנה עסקו ב"עבודה" גם שאר הכהנים, ואילו ביום הכפורים היה צריך הכהן הגדול בעצמו לעשות את כל העבודות.

בעבודת הכהן הגדול ביום הכפורים היו שני חלקים. חלק אחד היה עושה בבגדי זהב [היו בבגדים אלו סוגים נוספים על הזהב אך נקראו בשם "בגדי זהב"], וחלק שני – ב"בגדי לבן" של בד נקי.

בבית המקדש היו שלושה חלקים: העזרה,

(4) ג' תמוז תרפ"ז. לקוטי דיבורים עמוד תרצב.
(5) מורה נבוכים חלק ג פרק מה.

(3) ראה לקו"ש ח"ב [המתורגם] ע' 109 הערה 1.

– הענין הוא: כל אחד צריך לעבוד את הקב"ה בהתאם לכל כחותיו שלו.

כשבאים לעשיר לשם קבלת צדקה – אינו יכול לטעון שהוא יוצא ידי חובתו בתורה, תפלה, למוד חסידות ונגלה. עליו לדעת שבבית המקדש היו צריכים להיות בגדי זהב. לאורך גיסא יש לזכור שאי אפשר לצאת ידי חובה בהחזקת ישיבות וכדומה, בלבד – "בגדי זהב", כי אם יש צורך גם ב"בגדי לבן", בגדים נקיים, ענינים רוחניים הנקיים ומשוחררים מגשמיות וחומריות.

וכל דבר צריך להיות מותאם למקומו. לעבודות שמחוץ ל"קדשי קדשים" – יש להשתמש בבגדי זהב, לנצל את בגדי הזהב לצרכי בית המקדש.

– כפי שנאמר במדרש⁶: לא היה ראוי זהב להשתמש בו, ולא נברא אלא בשביל בית המקדש. עיקר בריאת הזהב היה לצורך בית המקדש, ובזכות כך הוא נמצא גם בכל העולם, כל אחד מבין, איפוא, שאין לעשות את העיקר לטפל ואת הטפל לעיקר –

אך כשמדובר ב"קדשי קדשים", בקדשי הקדשים שבנשמת כל איש ישראל, שם אין להכניס את הזהב. העשיר – שוה לכל אדם. עבודות קדשי הקדשים צריכות להיעשות ב"בגדי לבן".

• וזה ענינם של עשרת ימי תשובה, הפותחים בשופר של ראש-השנה ומסתיימים בעבודת הכהן הגדול ביום הכפורים.

בתחלת עשרת ימי תשובה נוטלים שופר ותוקעים בו. השופר הוא קרן של בהמה, אף הקולות הבוקעים ממנו אינם "טונים מוסיקליים", כי אם קולות פשוטים של תקיעה שברים ותרועה. כשאדם ניצב לפני הקב"ה אין מקום להתחממות. התקשרותו עם הקב"ה היא בצעקה לבבית פשוטה. הוא צועק מעומק פנימיות לבו, שהוא בנו של הקב"ה והקב"ה הוא אביו, ומבקש הוא מאביו שיתן לו שנה טובה ומתוקה.

סיומם של עשרת ימי תשובה הוא בעבודת הכהן הגדול, על שני חלקיה האמורים. כלומר, האדם יודע ומחליט לעבוד את ה' הן בבגדי זהב והן בבגדי לבן.

בקשר לדברים שהם מחוץ לקדשי קדשים – יודע הוא שמאחר והקב"ה נתן לו כסף ונשמה ישראלית, אסור לו להסתתר ב"בגדי לבן", שכל דבר מהווה בהם כתם, וכשיבואו בקשר לכסף – לעני. יפנה אותם לאחרים בטענה שהוא קדוש וטהור. הוא יודע שבית המקדש, הישיבה, בית-הכנסת ובית המדרש זקוקים לזהב – וצריך הוא לתת זהב.

אך כשמדובר בקדשי קדשים הוא שוה לכל. אין הוא מתהלך ב"בגדי זהב" כי אם ב"בגדי לבן" נקיים ובהירים, נקיים מגשמיות וחומריות. הוא יודע שבקדשי הקדשים לא נמצא כל דבר – ואפילו לחם הפנים, שהוא לחם קדוש, לא נמצא בקדשי קדשים – כי אם הקב"ה, התורה – הארון והלוחות – והכהן הגדול.

יא. וזה מוסר ההשכל לכל יהודי:

ראשית החיים, תחלת העבודה ותחלת השנה, צריכות להיות בצעקה פשוטה אל הקב"ה, נעלית מן השכל, ולאחריה צריך האדם עצמו לעשות את העבודות בבית המקדש – הקיים גם עתה – בבגדי זהב ובבגדי לבן.

וכשיעשה כן – יהיו אצלו הגשמיות והרוחניות ביחד, כפי שהיה הסדר של הכהן הגדול. לא היה לובש תחלה בגדי זהב ולאחר מכן בגדי לבן, כי אם היה מחליף אותם: תחלה בגדי זהב, לאחר מכן בגדי לבן, ולאחר מכן שוב בגדי זהב ולאחר מכן שוב בגדי לבן, ושוב – בגדי זהב. שכן בבני ישראל אין הגשמיות והרוחניות נפרדים.

יב. ביום הכפורים צריך יהודי להתבונן ולהתכונן להכנס לקדשי הקדשים שבנפש פנימה.

מה משמעותם של קדשי הקדשים?

– בקדשי הקדשים שבבית המקדש לא נמצא אלא הארון, ובו נמצאו הלוחות.

(9) שה"ש ב, ט.

(10) שם ח. וראה שהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).

(11) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

אומר בכל יום באופן חדש ממש "פקד פקדתי אתכם", ומשיח צדקנו "עומד אחר כתלנו"⁹, והנה זה בא¹⁰, ויש להתכונן לקבל את פניו ע"י ההוספה בקיום התומ"צ, כפס"ד הרמב"ם¹¹ (בעל יום ההילולא דכ"ף טבת, מוצש"ק זה) שע"י "מצוה אחת, הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

(משיחות ש"פ שמות, י"ט טבת תנש"א)

(6) בראשית רבה פרשה טז, ב.

י.ב.

לפי כל הסימנים שבדברי חז"ל עומדים אנו בסוף זמן הגלות, לאחרי שכבר "כלו כל הקיצין"¹, וכבר עשו תשובה, ובלשונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (לפני עשרות שנים) שכבר סיימו כל עניני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים"², ועומדים מוכנים ("עמדו הכן כולכם") לקבל פני משיח צדקנו³.

* * *

גם לאחרי קושי ואריכות הגלות האחרון במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה (שלא בערך לגלות מצרים במשך מאתיים ועשר שנה) – מציאותם של "בני ישראל" היא בעצם למעלה מגלות, וכל רגע נוסף שנמצאים בגלות ה"ז באופן ד"הבאים מצרימה"⁴, "כאילו אותו יום נכנסו למצרים"⁵, ועומדים הם בתוקף האמונה והבטחון שתיכף ומיד יקיים הקב"ה הבטחתו "פקד פקדתי אתכם"⁶ בגאולה האמיתית והשלימה, ובפרט כששומעים ממש רבינו שבדורנו⁷, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו, ועאכ"כ לאחרי שישנה גם השלימות דארבעים שנה, "נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"⁸, ועומדים בשנת ה"א (ה'תשנ"א), ר"ת (ה' תהא שנת) נפלאות אראנו.

ולכן, יש לעודד ולחזק את רוחם של בני"ע"י ההכרזה שהקב"ה

(1) סנהדרין צו, ב.

(2) שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(3) ראה "היום יום" ט"ו טבת. ובכ"מ.

(4) שמות א, א.

(5) שמו"ר ריש פרשתנו (פ"א, ד). תנחומא שם ג.

(6) שמות ג, טז.

(7) ראה ב"ר פנ"ו, ז: "אין דור שאין בו כמשה". וראה זח"ג רעג, א. תקו"ז תס"ט (קיב,

רע"א. קיד, רע"א). תניא פמ"ד. שם אגה"ק ביאור לסי' ז"ך בסופו.

(8) תבוא כט, ג.

כלומר: "קדשי הקדשים" הוא מקומם של הלוחות, של התורה החקוקה. וזו גם משמעות קדש הקדשים הנמצא בנפשו של כל איש ישראל. ההתקשרות של יהודי עם התורה, תורת חיים, היא התקשרות באופן של חקיקה⁷.

י.ג. כשבא יום הכפורים ויהודי צריך להכנס ל"קדש הקדשים" מתעוררת אצלו שאלה: כיצד מסוגל אני להכנס לקדשי קדשים, בשעה שאני "בלתי מקושט" לחלוטין?

על כך התשובה:

כדי להכנס לקדשי קדשים אינם דרושים בגדי זהב, קישוטים, צבעים. אבל דרושים בגדים לבנים ונקיים. לב זך וטהור ומוח זך וטהור.

ולזה מגיע כל יהודי לאחר הטבילה בערב יום-כפור, הטבילה השוטפת את הדברים הבלתי טובים ובלתי מתאימים.

(7) לקוטי תורה ויקרא מה, א.

(8) שבועות לט, א. סנהדרין כו, ב.

לזכות

כ"ק אדונונו מזרנו זרבינו

מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדונונו מזרנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד

מצינו בגדעון ש"בימיו¹ היו ישראל בצרה והי' הקב"ה מבקש אדם שילמד עליהם זכות . . כיון שנמצא זכות בגדעון שלמד עליהם זכות, מיד נגלה אליו המלאך, שנאמר וירא אליו מלאך ה' ויאמר לו לך בכחך זה, בכח זכות שלמדת על בני", "אמר הקב"ה, יש בך כח ללמד סניגוריא על ישראל, בזכותך הם נגאלים"².

. . . הלימוד זכות בנוגע לקירוב וזירוז הגאולה – שכיון שכבר "כלו כל הקיצין"³, עוד בזמן הגמרא, ועאכו"כ לאחרי אריכות וקושי הגלות במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה ועדיין לא בא . . . ובנוגע לתשובה ("אין הדבר תלוי אלא בתשובה"³) – כבר עשו תשובה, שהרי אין לך אדם מישראל שלא הרהר תשובה (לא רק פעם אחת, אלא) כמה פעמים במשך ימי חייו, שעי"ז נעשה "בשעתא חדא וברגעא חדא"⁴ מרשע גמור צדיק גמור, כפס"ד הגמרא⁵ שהמקדש את האשה "על מנת שאני צדיק (גמור⁶) אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה" – הרי בודאי ובודאי שמשיח צדקנו צריך לבוא תיכף ומיד ממש, אשר, כדאי הוא לימוד זכות זה לגאול את ישראל, ובפרט שנוסף על הלימוד זכות, ה"ז גם פס"ד של כו"כ רבנים ומורי-הוראה בישראל, וכיון שהתורה "לא בשמים היא"⁷, הרי, פס"ד זה בב"ד של מטה מחייב כביכול ומזכה גם את ב"ד של מעלה, וכן יקום!

(1) תנחומא שופטים ד.
 (2) יל"ש שופטים רמז סב.
 (3) סנהדרין צז, ב.
 (4) זח"א קכט, סע"א.
 (5) קידושין מט, ב. רמב"ם הל' אישות פ"ח ה"ה. טושו"ע אה"ע סל"ח סל"א.
 (6) ע"פ גירסת האור זרוע סקי"ב.
 (7) נצבים ל, יב. וראה ב"מ נט, ב.

בימינו אלה, שמאז כלה חמתו בביהמ"ק, ולאחרי "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"⁸, ולאחרי כל הגזירות והשמדות ר"ל ור"ל שסבלו בני" באריכות וקושי הגלות האחרון, ובפרט גזירת השואה בדור האחרון, בודאי נעשה הצירוף והזיכוך בשלימות, "די והותר" – נעשה הענין ד"סמך מלך בבל"⁹ אך ורק באופן של טוב הנראה והנגלה לעיני בשר, ובלשון חז"ל¹⁰ שהקב"ה אומר לישראל "בני אל תתייראו, כל מה שעשית¹¹ לא עשיתי אלא בשבילכם . . הגיע זמן גאולתכם!"

ובדורנו זה (ובפרט בשנה זו, "הי' תהא שנת נפלאות אראנו") צריכה להיות עיקר ההדגשה . . בהענין ד"סומך נופלים", לחזק ולעודד את רוחם של בני" . . כולל ובמיוחד – החיזוק והעידוד ע"י האמונה בביאת המשיח ובטחון גמור ש"הנה זה (משיח צדקנו) בא"¹², וההוספה בהכנה לביאתו ע"י התשובה וקיום התומ"צ, ובלשון ההכרזה דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"¹³, "שובה ישראל עד ה' אלקיך, והכן עצמך ובני ביתך לקבל פני משיח צדקנו הבא בקרוב ממש"¹⁴.

(משיחות ש"פ ויחי (ועשרה בטבת יהפך לשמחה) תנשא)

(8) תניא רפל"ז.
 (9) יחזקאל כד, ב.
 (10) יל"ש ישעי' רמז תצט.
 (11) כולל גם הפעולה דמלך בבל שאינו אלא כגרון ביד החוצב בו.
 (12) שה"ש ב, ח. וראה שהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).
 (13) אג"ק שלו ח"ה ס"ע שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ועוד.
 (14) "היום יום" – ט"ו טבת.